

godina. Čak se i zagledala u jednog majstora na posljednjem vašaru.”

Video je to Ivan, a videla je i Pelagija.

Strogo mu je rekla da se ne mota uzalud oko njene ćerke. Može samo da je gleda ako ima ozbiljne namere, na šta je ovaj otresito rekao da će doći s roditeljima da joj isprosi ćerku.

Pelagija se našla u čudu. No, brzo se snašla i rekla da mora da sačeka da ona, Lenka, napuni bar petnaest godina.

„Ne jesen ću doći da je verim, a onda idem u vojsku, dve godine. Dotle će i ona da poraste”, rekao je junosha Pelagiji otresito, „a ja nikako ne želim da bude nečija, osim moja.”

Tako je i bilo. U prvim danima septembra Dragi, mladić od osamnaest godina, sa svojim roditeljima zaista je isprosio Lenku i nedugo zatim otišao u vojsku.

Lenka je bila na devetom nebu od sreće. Pelagija je bila zadovoljna, ali je Ivan primetio i brigu na njenom licu. Ubrzo mu je sama rekla da brine zbog Viorela.

Samo mali broj ljudi je znao gde su se preselili Agnica i Pelagija s decom iz Pančeva. Kad ih je Dragi našao, a da mu Lenka nije dala adresu, međutim, neko jeste, rekla je Ivanu jedno veće ležeći kraj njega ozbiljno zabrinuta.

* * *

Godina 1925. bila je puna iznenađenja. Princ Đorđe je u prolazu, dok je lovio ritom, tog proleća svraćao više puta na njihov salaš. Ipak, najveće iznenađenje desilo se krajem oktobra. Na salaš je potpuno sâm, iznebuha, dojahao prinčev ađutant Jovan.

Stao je ispred kuće i doviknuo Agnicu. Bilo je vreme ručka. Svi su zajedno sedeli oko trpezarijskog stola kad su čuli doziivanje. Stara Agnica je izašla iz kuće.

Duvao je hladan vetar i skoro joj skinuo maramu s glave koju je stavljala uvek vetrovitim danima, jer je patila od glavobolje. Pozvala ga je u kuću.

Jovan je sjahao i ušao čvrstim korakom koji je svima unutar kuće odmah dao do znanja da je došao s određenom namerom. Ponuđenu stolicu da sedne i pridruži im se za ručkom odbio je rukom. Raskopčao je dva dugmeta na svojoj lovačkoj jakni, izvadio iz džepa podebeli smotuljak i žustrim pokretom ga spustio na kraj stola.

„Ovde imate šest hiljada dinara, gospođo Agnice. Prebrojte! To vam je poslao Njegovo visočanstvo. On želi da kupi ovaj salaš od Vas, da sebi namesti lovačku kuću. Presudan je bio vaš bunar, s najboljom pijaćom vodom u celom ritu. Tu je ugovor o kupoprodaji koji treba da potpišete. Ja ću ovih dana doći po njega.”

„Ali, gospodine Jovane, ja ne želim da prodam salaš”, prekidala ga Agnica. „Ovo je naš dom i mi...”

„Ništa ne znam. Moje je da Vam predam ovaj novac, da Vam kažem da se morate iseliti do kraja novembra. Preko zime će se salaš preurediti u lovačku kuću da bude spreman za proleće.”

„Pa kuda ćemo u zimu, gospodine Jovane?”, skoro je zavalila Agnica.

Ađutant se okrenuo na peti s namerom da krene ka izlazu, ali ga u tome prekidala oštar Agnicin glas.

„Stanite! Do sutra morate doneti još tri hiljade dinara, gospodine Jovane. Ovaj salaš sam kupila za devet hiljada. Ni za šta manje neće biti prodat nikome. Recite to Njegovom visočanstvu, inače neće ništa biti od potpisa. Recite mu da ga se ja ne plašim, kao ni Vas. I nad popom ima pop, gospodine Jovane”, reče Agnica. „Sad idite!”

Ove reči neprijatno trgoše ađutanta i on je brže no što je ušao napustio prostoriju. Uskoro se začuo topot konja u odlasku.

U prostoriji je bio tajac. Svi su zanemelo gledali u Agnicu s licima voštano bledim, ukočenih pogleda. Ona je stajala na sredini trpezarije kao okamenjeni kip. Na njenom licu se i dalje ogledala neverica pomešana sa strahom u očima.

Ćutanje i teška tišina pritisli su sve ukućane do kasne

večeri. Niko toga dana nije ručao. Sve na stolu je stajalo netaknuto i hladno.

Prvi je progovorio Ivan, negde pred sam odlazak na spavanje.

„Sutra ću ići u Beograd. Čuo sam da se traže radnici u fabrici Vlade Ilića za izradu štofova.”

„Ali kako ćeš ići?”, skoro ciknu Pelagija. „Pa ti i ne znaš Beograd.”

„Čamcem”, smireno reče Ivan. „Ribari prevoze do Rospici Ćuprije. Odatle ću polako peške. Sve mi je rekao jedan poznanik pre mesec dana, kad sam odneo porudžbinu u Pančevo. Kaže da se njegov rođak odmah zaposlio. I ovako ima sve manje stolarskog posla. Već sam razmišljao da se negde zaposlim. Kažu da gospodin Ilić daje i namenske stanove svojim radnicima. Sve ću se raspitati.”

„Krenuću i ja s tobom”, javi se opet Pelagija, ali je Agnica preseče.

„Idi, Ivane! Možda je to najbolje. Ti, Pelo, sedi kod kuće i čekaj! Svi ćemo sačekati da se Ivan vrati, pa ćemo onda odlučiti šta ćemo dalje.”

Kad je to rekla, Agnica uze novac sa stola, krete u svoju sobu teško vukući noge.

Iza nje je ostao muk.

* * *

Zora još nije svanula, a Ivan je već uveliko hodao putem ka Pančevu. Žurno je prešao preko tamiškog mosta i spustio se s druge strane reke, na obalu, nastavljajući da grabi ka samom ušću gde su ukotvljeni stajali čamci. Tu je bilo mnogo ribarskih čamaca od kojih je jedan svakodnevno vozio preko, za Beograd, dva puta na dan ako bi vremenske prilike dozvoljavale.

Duvala je košava, jak vetar s obronaka Karpata. Ivan se brinuo hoće li čamac danas ploviti preko. Kada je stigao do marine, upitao je jednog ribara ko vozi za Beograd. On mu je